

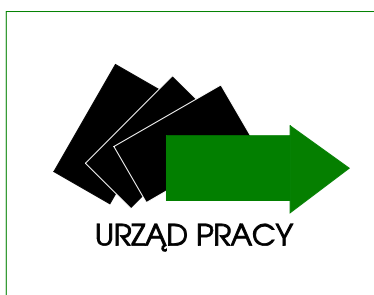
Powiatowy Urząd Pracy w Żarach

ul. Mieszka I 15, 68 – 200 Żary

tel. (068) 479-13- 56, fax (068) 479-13-66

e – mail: zizr@praca.gov.pl, <http://pup.zary.sisco.info>

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W POWIECIE ŻARSKIM W I połowie 2013 roku.

Żary, październik 2013

I Wstęp

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa, który jest sporządzany na podstawie zapisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2008, nr 69, poz. 415 z późn.zm.) Ponadto podstawą opracowania jest:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2005 r. w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2006 (*Dz.U. Nr 178, poz. 1482 z późn. zm.*)
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (*Dz. U. Nr 265, poz. 2644*)
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)(Dz. U. Nr 33, poz. 289 z późn. zm.)*.

Zgodnie z zapisami ustawy głównym celem Monitoringu Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych jest stała analiza kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na poziomie regionalnym, wojewódzkim oraz krajowym. Dokonanie takiej analizy pozwala na podwyższanie efektywności organizowanych szkoleń. Monitoring dostarcza informacji o bezrobociu oraz ofertach pracy, które służą do ciągłego udoskonalania działań Urzędów Pracy z zakresu usług rynku pracy, pośrednictwa pracy, doradztwa zawodowego. Zgromadzone informacje pozwalają na efektywne planowanie działań przeciwdziałania bezrobociu zarówno na poziomie regionalnym jak i krajowym.

Podstawowymi celami sporządzania monitoringu jest połączenie wiedzy z zakresy popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Sposób opracowywania MZDN ma charakter dwutorowy. Pierwsza część sporządzana jest z częstotliwością półroczną, w której przedstawiony jest monitoring bezrobocia oraz ofert pracy wpływających do powiatowych urzędów pracy. Druga część monitoringu jest opracowywana raz w roku i ma za zadanie przeprowadzić krótkoterminową prognozę przedstawiającą stopień dopasowania osób wkraczających na rynek pracy do nowych miejsc pracy, jakimi są pracodawcy. Informacje, na podstawie których jest sporządzany monitoring są danymi zgromadzonymi wyłącznie przez urzędy pracy. Raport nie zawiera ofert pracy, które zamieszczane są w innych środkach przekazu tj. prasa, Internet, radio.

Poniższy monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rynku pracy w powiecie żarskim w I – wszej połowie 2013 roku zawiera informacje, które mogą być użyteczne dla:

- Lokalnych organów rządowych oraz samorządowych;
- Instytucji i organizacji społeczno-politycznych z terenu powiatu żarskiego zainteresowanych współdziałaniem na rynku pracy
- Regionalnych władz oświatowych oraz dyrekcji szkół ponadgimnazjalnych, jako niezbędna informacja w korekcie poziomu, struktury i treści kształcenia młodzieży jak i bieżących potrzeb rynku,
- Prowadzenia racjonalnej polityki rynku pracy, jak i kierowaniu środkami Funduszu Pracy, w zakresie aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu,
- Doskonalenia jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie szczegółowej informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy,
- Określenie odpowiednich kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- Planowania poziomu i kierunków kształcenia zawodowego, dostosowanego do potrzeb rynku pracy w powiecie żarskim.
- Jednocześnie zakłada się, iż głównymi użytkownikami informacji wynikowych monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będą organy i instytucje zainteresowane problematyką rynku pracy.

II. Analiza bezrobocia wg zawodów (grup zawodów)

Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie żarskim w końcu czerwca 2013 r., wyniosła 5718 osób. W stosunku do końca 2012 r. bezrobocie zmniejszyło się o 26 osób, czyli 0,5 % (czerwiec 2012 – 5744 osoby). Wśród wszystkich osób znajdujących się w rejestrze Urzędu Pracy ponad połowę stanowią kobiety, czyli 2910 osób, co stanowi 50,9%.

Najliczniejszą grupą wśród zawodów był zawód sprzedawcy – 362 osoby na koniec czerwca 2013 roku. W porównaniu do czerwca zeszłego roku odnotowany spadek w tej grupie zawodowej wynosi 86 osób. W wymienionej grupie znajdowało się aż 352 kobiety, z czego 164 są osobami bezrobotnymi powyżej 12 m-cy. Nieco mniejszą frakcją stanowią osoby, które znajdują się w grupie zawodowej - robotnik gospodarczy. Grupę tę tworzy 327 osób, z czego aż 188 jest bez pracy ponad rok. Największą frakcją spośród zamieszczonych w poniższej tabeli są osoby bezrobotne bez zawodu. Grupa ta jest reprezentowana przez 730 osób. Głównie są to kobiety – 409 osób. Dokonując dalszej analizy możemy zaobserwować równie liczne reprezentowane grupy zawodowe takie jak:

- robotnik budowlany 158 osób (2,8%)
- sprzątaczką biurową 114 osób (2,0%)
- sprzedawca w branży przemysłowej 111 osób (1,9%)
- sprzedawca w branży spożywczej 121 osób (2,1%)
- murarz 140 osób (2,4%)
- ślusarz 119 osób (2,1%)
- pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani 110 osób (1,9%)

<i>Lp.</i>	<i>Zawody i specjalności</i>	<i>Bezrobotni na koniec czerwca 2013 roku</i>	<i>"Napływ" bezrobotnych w I półroczu 2013 roku</i>
1.	Ogółem z tego:	5718	4459
2.	Bez zawodu	730	765
3.	Technik ekonomista	49	29
4.	Technik prac biurowych	93	40
5.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	46	35
6.	Magazynier	48	43

7.	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	53	36
8.	Kucharz	70	36
9.	Robotnik gospodarczy	327	182
10.	Sprzedawca	362	126
11.	Sprzedawca w branży przemysłowej	111	102
12.	Sprzedawca w branży spożywczej	121	125
13.	Murarz	140	82
14.	Ślusarz	119	74
15.	Obuwnik przemysłowy	47	29
16.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	110	114
17.	Kierowca samochodu ciężarowego	50	51
18.	Sprzątaczką biurową	114	78
19.	Robotnik budowlany	158	126
20.	Pakowacz	50	45
21.	Pomoc kuchenna	46	32

Tabela. 1. Ranking zawodów wg liczby zarejestrowanych bezrobotnych sklasyfikowanych na podstawie kodu 6 cyfrowego.

Jednym z analizowanych aspektów jest liczba kobiet bezrobotnych znajdujących się w rejestrze Urzędu Pracy. W I – wszej połowie 2013 roku stanowią one ok. 51 % czyli 2910 zarejestrowanych osób, w tym 252 kobiety nie posiadały zatrudnienia od roku. Porównując otrzymane dane do I – wszej połowy 2012 roku zauważamy, że liczba zarejestrowanych kobiet zmniejszyła się o 234 osoby. Najczęstszymi zawodami, w których panie poszukują pracy to:

- robotnik gospodarczy
- sprzedawca w branży spożywczej
- sprzątaczką
- sprzedawca w branży przemysłowej

- technik prac biurowych

- technik ekonomista

<i>Lp.</i>	<i>Zawody i specjalności</i>	<i>Bezrobotni na koniec czerwca 2013 roku</i>	<i>"Napływ" bezrobotnych w I półroczu 2013 roku</i>
1.	Ogółem z tego:	2910	2092
2.	Technik żywienia I gospodarstwa domowego	23	25
3.	Technik ekonomista	47	26
4.	Technik prac biurowych	73	29
5.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	41	32
6.	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	46	31
7.	Kucharz	64	34
8.	Kucharz małej gastronomii	36	20
9.	Pozostali kucharze	28	32
10.	Robotnik gospodarczy	123	49
11.	Sprzedawca w branży przemysłowej	94	86
12.	Sprzedawca w branży spożywczej	112	115
13.	Krawiec	45	22
14.	Szwaczka	43	32
15.	Obuwnik przemysłowy	43	26
16.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	58	49
17.	Sprzątaczką biurową	113	77
18.	Pakowacz	33	29
19.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	33	19
20.	Pomoc kuchenna	45	27

Tabela. 2. Ranking zawodów wśród kobiet.

Wśród osób bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 m-cy było 1455 osób. Porównując otrzymane dane z informacjami zeszłorocznymi możemy zauważyć, że liczba ta wzrosła aż o 139 osób. Jednak w przypadku kobiet długotrwale bezrobotnych odnotowano spadek z 813 w roku 2013 do 799 osób. W przypadku osób bezrobotnych oczekujących na podjęcie zatrudnienia największą frakcję stanowią osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu na stanowisku sprzedawcy 172 respondentów (11, 8%) z czego zdecydowana większość reprezentowana jest przez kobiety (164 osoby). Kolejnym z zawodów, w którym odnotowano największą liczbę osób bezrobotnych jest frakcja beneficjentów sklasyfikowanych, jako robotnik gospodarczy. Grupa osób przypisana do tej frakcji liczy 118 osób (8, 1%) z czego tylko 44 to kobiety (5,5%). Poniższa tabela przedstawia szeroki przekrój zawodowy wśród osób pozostających bez pracy powyżej 12 m-cy. W grupie tej odnotowano zarówno osoby na stanowiskach biurowych jak również osoby znajdujące się w branży handlowej czy budowlanej. Tak szeroki przekrój bezrobocia w poszczególnych grupach zawodowych może być związany z miejscem zamieszkania kandydatów, a co za tym idzie z trudnościami komunikacyjnymi jak również z niewystarczającymi kwalifikacjami, jakich wymagają pracodawcy.

Lp.	Zawody i specjalności	Długotrwale bezrobotni - stan na koniec czerwca 2013 roku	Kobiety długotrwale bezrobotne – stan na koniec czerwca 2013 roku
1.	Ogółem z tego:	1455	799
2.	Technik prac biurowych	43	37
3.	Robotnik gospodarczy	118	44
4.	Sprzedawca	172	164
5.	Sprzedawca w branży przemysłowej	30	27
6.	Murarz	50	0
7.	Ślusarz	27	1
8.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	22	15
9.	Sprzątaczką biurowa	43	43
10.	Robotnik budowlany	41	0

Tab.3. Ranking zawodów osób długotrwale bezrobotnych pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 m-cy.

W I-wszej połowie 2013 czyli od 01.01.2013 do 30.06.2013 rejestracji dokonało 422 absolwentów. Porównując badany aspekt do danych uzyskanych w poprzednim roku zauważamy, że liczba ta została utrzymana na podobnym poziomie (423 absolwentów w 2012 roku). Przyczyn uzyskanych wyników można dopatrywać się w systemie edukacji, a mianowicie utworzeniu klas o profilu ogólnym. Część absolwentów decyduje się na rozpoczęcie studiów wyższych. Drugą grupę stanowią osoby z wykształceniem ogólnym, czyli nieposiadające wyuczonego zawodu. Frakcja ta liczy 99 osób. Absolwenci, którzy zdecydowali się na studia niejednokrotnie pozostają w miastach, w których rozpoczęli dalszą edukację. Możliwość pozostania w większej aglomeracji daje szerszy wachlarz możliwości rozpoczęcia kariery zawodowej oraz wysokości otrzymanego wynagrodzenia.

Lp.	Zawody i specjalności	„Napływ” bezrobotnych absolwentów w I półroczu 2013 roku	Stan bezrobotnych absolwentów na koniec 2013 roku
1.	Ogółem z tego:	422	158
2.	Bez zawodu	209	99
3.	Pedagog	4	2
4.	Ekonomista	7	2
5.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	11	0
6.	Technik informatyk	6	0
7.	Pozostali pracownicy obsługi biura gdzie indziej niesklasyfikowani	9	2
8.	Kucharz	6	1
9.	Kucharz małej gastronomii	9	1
10.	Pozostali kucharze	8	1
11.	Fryzjer	4	0
12.	Sprzedawca w branży przemysłowej	8	3
13.	Sprzedawca w branży spożywczej	7	2
14.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	4	0
15.	Mechanik pojazdów samochodowych	4	0
16.	Piekarz	4	0

Tab.4. Ranking napływu wśród absolwentów według zawodów na koniec czerwca 2012 roku

Na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności wydzielono 41 grup zawodowych wg tzw. kodu dwucyfrowego. Rozpatrując tę cechę z uwzględnieniem grup zawodowych możemy zauważyć, że frakcje odnoszące się do poszczególnych kategorii odpowiedzi rozkładają się nierównomiernie. Największą grupę stanowią osoby znajdujące się w grupie zawodowej sprzedawcy i pokrewni (14, 8%) oraz pracownicy usług osobistych (11,3%). Bezrobotni posiadający wykształcenie wyższe są w zdecydowanej mniejszości. Rozbieżności pomiędzy poszczególnymi grupami wynikają z faktu, że pomimo zapotrzebowania na wykształconych i wykwalifikowanych pracowników nadal jest wysokie zapotrzebowanie na pracowników, którzy są ściśle przypisani do poszczególnych grup zawodowych.

Lp.	Grupy zawodów	Osoby bezrobotne stan na koniec I połowy 2013 [%]	Napływ osób bezrobotnych w I połowie 2013 [%]
1.	Żołnierze szeregowi	0,100	0,297
2.	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,060	0,081
3.	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,280	0,378
4.	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,240	0,297
5.	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,180	0,135
6.	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,921	1,488
7.	Specjaliści do spraw zdrowia	0,340	0,649
8.	Specjaliści nauczania i wychowywania	1,844	2,030
9.	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,483	2,111
10.	Specjaliści do spraw technologii informacyjno - komunikacyjnych	0,260	0,189
11.	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,323	2,030
12.	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	2,606	2,598
13.	Średni personel do spraw zdrowia	1,062	1,299
14.	Średni personel do spraw biznesu i administracji	3,227	2,409

15.	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnych	0,681	1,191
16.	Technicy informatycy	0,440	0,758
17.	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,967	2,165
18.	Pracownicy obsługi klienta	0,621	0,785
19.	Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej	1,503	1,543
20.	Pozostali pracownicy obsługi biura	1,343	1,164
21.	Pracownicy usług osobistych	11,266	9,772
22.	Sprzedawcy i pokrewni	14,799	12,966
23.	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,721	1,001
24.	Pracownicy usług ochrony	0,741	0,758
25.	Rolnicy produkcji towarowej	0,741	0,568
26.	Leśnicy i rybacy	1,202	0,920
27.	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,160	0,297
28.	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	7,337	6,848
29.	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	7,318	8,040
30.	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	1,503	1,353
31.	Elektrycy i elektronicy	1,062	1,434
32.	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obrocie drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	7,297	6,280
33.	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	4,329	5,955
34.	Monterzy	1,142	1,055
35.	Kierowcy i operatorzy pojazdów	3,849	3,573
36.	Pomoce domowe i sprzątaczk	3,408	3,221

37.	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,380	0,758
38.	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	8,239	9,041
39.	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,922	0,866
40.	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,260	0,162
41.	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,523	1,515

Tab.5. Ranking grup zawodów zarejestrowanych w powiecie żarskim w I-wszej połowie 2013 roku

II.I Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów).

Kolejnym z analizowanych zagadnień jest ilość ofert pracy przyjęta do realizacji przez Powiatowy Urząd Pracy w Żarach w I – wszej połowie 2013 roku. Dokonując analizy pod uwagę wzięto zarówno oferty subsydiowane, w skład których zaliczamy prace interwencyjne, staże, doposażenia stanowiska pracy, roboty publiczne czy przygotowania zawodowe jak również niesubsydiowane oferty pracy. Mówiąc o niesubsydiowanych ofertach pracy mamy na myśli oferty zgłaszane do PUP przez pracodawców w ramach umowy o pracę na czas nieokreślony, określony, na zastępstwo czy umowy zlecenie. W I połowie 2013 roku do Urzędu Pracy w Żarach z Oddziałem w Lubsku zgłoszono 1981 ofert pracy. Porównując oferty zgłoszone w bieżącym roku do roku poprzedniego możemy zauważyć wzrost przyjętych ofert do realizacji. W rozpatrywanym okresie pracę podjęło 1867 osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żarach. W wyniku działań pośredników podczas realizacji subsydiowanych ofert pracy zatrudnienie podjęły 653 osoby. Do prac społecznie użytecznych skierowania otrzymały 484 osoby. Po dokładnej analizie zestawionych danych możemy dojść do wniosku, że pracę z własnej inicjatywy podjęło tylko 114 osób (5,8%).

Lp.	Miesiąc	Podjęcia pracy	Liczba miejsc subsydiowanych
1.	Styczeń	230	63
2.	Luty	306	127
3.	Marzec	331	120
4.	Kwiecień	366	132
5.	Maj	334	104
6.	Czerwiec	300	107
Razem		1867	653

Tab. 6. Zestawienie podjęć pracy oraz ofert pracy w I połowie 2013 roku.

**Poniższa tabela przedstawia wielkość ofert pracy wg grup zawodowych
w powiecie żarskim w I- wszej połowie 2013 r.**

Grupa zawodowa			Oferty pracy zgłoszone I-wszej połowie 2013 roku	Oferty pracy w końcu I-półrocza
Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu		
1	03	Żołnierze szeregowi	0,000	0,000
2	11	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,000	0,000
3	12	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,302	0,000
4	13	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,302	0,000
5	14	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,050	0,000
6	21	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,252	0,000
7	22	Specjaliści do spraw zdrowia	0,454	0,000
8	23	Specjaliści nauczania i wychowywania	1,161	0,000
9	24	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	1,060	2,564
10	25	Specjaliści do spraw technologii informacyjno - komunikacyjnych	0,050	0,000
11	26	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,353	0,000

12	31	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,605	0,000
13	32	Średni personel do spraw zdrowia	0,706	0,000
14	33	Średni personel do spraw biznesu i administracji	4,492	2,564
15	34	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewnych	3,836	1,282
16	35	Technicy informatycy	0,353	1,282
17	41	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	4,694	1,282
18	42	Pracownicy obsługi klienta	1,211	2,564
19	43	Pracownicy do spraw finansowo – statystycznych i ewidencji materiałowej	1,464	0,000
20	44	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,302	0,000
21	51	Pracownicy usług osobistych	31,194	11,538
22	52	Sprzedawcy i pokrewni	9,288	6,410
23	53	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,050	0,000
24	54	Pracownicy usług ochrony	0,908	0,000
25	61	Rolnicy produkcji towarowej	0,353	0,000
26	62	Leśnicy i rybacy	1,110	0,000
27	63	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0,000	0,000
28	71	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	2,625	5,128
29	72	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	5,855	14,102
30	73	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,101	0,000
31	74	Elektrycy i elektronicy	1,312	2,564
32	75	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obrocie drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	4,694	1,282

33	81	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	3,079	25,640
34	82	Monterzy	1,009	0,000
35	83	Kierowcy i operatorzy pojazdów	6,057	11,538
36	91	Pomoce domowe i sprzątaczk	2,120	1,282
37	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,201	0,000
38	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	5,805	6,410
39	94	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	1,009	1,282
40	95	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,000	0,000
41	96	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,564	1,282

Tab.7. Zestawienie struktury ofert pracy wg grupa zawodowych w powiecie żarskim w I-wszej połowie 2013 roku.

Wielkość ofert pracy według grup zawodowych nie należy do statycznych. Wśród zgłoszonych ofert pracy w I-weszej połowie 2013 roku największą ich część stanowią miejsca pracy zgłaszane w grupie zawodów zaliczanych, jako techniczne. Mówiąc o zawodzie mamy na myśli wykonywanie określonej czynności w ramach społecznego podziału pracy wg kwalifikacji przypisanych do ich wykonywania. W Polsce zawody kategoryzowane są przez Polską Socjologiczną Klasyfikację Zawodów. Przedstawiona poniżej grupa została podzielona na podgrupy według kodu zawodów (zaznaczyć należy, iż niektóre „wakaty” zgłaszane były wielokrotnie):

- Technik administracji 34
- Opiekun osoby starszej 57
- Technik prac biurowych 61
- Sekretarka 20
- Magazynier 24
- Kucharz 22
- Kelner 21
- Robotnik gospodarczy 541

- Sprzedawca 130
- Sprzedawca w stacji paliw 25
- Robotnik leśny 22
- Spawacz metodą MAG 36
- Szwaczka 57
- Operator urządzeń przemysłu szklarskiego 32
- Kierowca samochodu ciężarowego 86
- Sprzątaczką biurową 26
- Robotnik budowlany 20
- Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle 55
- Pomoc kuchenna 20

Nadal najbardziej liczną grupę stanowią osoby posiadające wykształcenie zawodowe oraz średnie techniczne. Nie znaczy to jednak, że wśród ofert zgłaszanych w Urzędach Pracy nie pojawiają się oferty pracy dla osób z wykształceniem wyższym. Oferty te są stosunkowo mniej liczne. Do stanowisk dla osób posiadających wyższe wykształcenie można zaliczyć: technika farmaceutycznego, doradcę klienta, kierownika działu sprzedaży, kierownika działu produkcji, kierownika centrum handlowego, specjalistę kontroli, jakości, fizjoterapeutę, nauczycieli szkolnych, specjalista ds. kadr i inni. Rejestry sporządzane przez pracowników Urzędów Pracy nie oddają w pełni rynku pracy powiatu żarskiego, ponieważ część pracodawców nie korzysta z usług świadczonych przez Urząd Pracy. W niektórych przypadkach przeprowadzają oni rekrutację we własnym zakresie za pośrednictwem mediów lub agencji bądź organizacji zajmujących się rekrutacją pracowników.

W powyższym zestawieniu zostały przedstawione grupy zawodów, na jakie pracodawcy najczęściej zgłaszali oferty pracy. Analizując dane możemy zauważyć, że liczba osób bezrobotnych i liczba zgłaszanych ofert pracy jest od siebie zależna. Dokonując analizy poniższych danych można zaobserwować, iż najliczniejszą grupę stanowi grupa zawodów:

- Pracownicy usług osobistych
- Sprzedawcy i pokrewni
- Kierowcy i operatorzy pojazdów
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni

Najmniejszy wskaźnik wskazuje grupa zawodów:

- Żołnierze szeregowi
- Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach
- Kierownicy do spraw produkcji i usług
- Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	Zarejestrowani w I-półroczu	Stan w końcu I-półrocza	Zgłoszone w I-półroczu	Stan w końcu I-półrocza
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	122	167	27	0
Górnictwo i wydobywanie	1	2	7	0
Przetwórstwo przemysłowe	832	1076	303	14
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	1	4	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	83	139	27	0
Budownictwo	194	250	87	4
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	494	640	258	9
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	105	146	75	6
Transport i gospodarka magazynowa	61	69	106	6
Informacja i komunikacja	15	15	12	3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	34	35	49	4
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	29	29	13	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	36	44	16	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	205	205	229	26
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	252	322	577	1

Edukacja	70	104	49	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	83	93	71	2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	76	139	42	0
Pozostała działalność usługowa	60	221	29	3
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	985	1128	0	0
Ogółem	3738	4825	1981	78

Tab.8. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy prac oferty pracy w powiecie żarskim w I-wszej połowie 2013 roku

II.II Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie żarskim w I półroczu 2013 roku.

Przez **zawód deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

W raporcie za I-półrocze 2013 roku wyróżniono aż 707 takich zawodów. W założeniach metodologicznych do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przyjęto, że zawody gdzie **wskaźnik intensywności** nadwyżki (deficytu) zawodów jest:

- **mniejszy od 0,9** – to są zawody **nadwyżkowe**, w liczbie 101 zawodów
- **od 0,9 do 1,1** – to zawody **zrównoważone** w liczbie 31 zawodów
- **większy od 1,1** – to zawody **deficytowe** w liczbie 42 zawodów

Do tych trzech głównych grup należałoby dodać jeszcze dwie inne grupy:

- największą grupę zawodów, gdzie w/w wskaźnik wyniósł 0,0000 z uwagi na brak ofert pracy w danym zawodzie (czasami był to brak zarówno ofert, jak i osób rejestrujących się w danym zawodzie) – w liczbie 456
- grupę zawodów, gdzie wskaźnik przybierał wartość MAX (ze względu na brak osób rejestrujących się w danym zawodzie). Są to zawody wysoce deficytowe. Ich liczba wyniosła 77.

Jeżeli więc (ostatecznie) zsumujemy zawody o wskaźniku >1,1 i zawody o wartości MAX uzyskamy ogólną liczbę 119 odnoszącą się do zawodów deficytowych (42 + 77), natomiast ogólna liczba zawodów nadwyżkowych wyniosłaby 557 (101 - <0,9 i różne od 0,0 + 456- =0,0).

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"121101"	Główny księgowy	0,5
2	"122102"	Kierownik działu sprzedaży	0,5
3	"132103"	Kierownik działu produkcji	0,75
4	"223101"	Położna	0,5
5	"233017"	Nauczyciel plastyki	0,5
6	"264201"	Dziennikarz	0,5
7	"325905"	Opiekunka dziecięca*	0,8
8	"421103"	Kasjer bankowy	0,75
9	"421104"	Kasjer walutowy	0,5
10	"432103"	Magazynier	0,5581
11	"512001"	Kucharz*	0,6111
12	"514101"	Fryzjer*	0,9167
13	"514103"	Fryzjer męski	0,5
14	"532901"	Pomoc apteczna	0,5
15	"712101"	Dekarz*	0,5
16	"712602"	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,5
17	"713103"	Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych	0,5
18	"721102"	Formierz odlewnik	0,6667
19	"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,56
20	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	0,7143
21	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,5
22	"741201"	Elektromechanik*	0,6667
23	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,6
24	"751201"	Cukiernik*	0,5
25	"753202"	Krojczy	0,6667
26	"811409"	Szlifierz kamienia	0,5
27	"814104"	Wulkanizator	0,6
28	"821111"	Monter sprzętu gospodarstwa domowego	0,5
29	"821905"	Monter wyrobów z drewna	0,6667
30	"932910"	Pomocnik piekarza	0,6667
31	"932913"	Sortowacz	0,5357
32	"941201"	Pomoc kuchenna	0,625
33	"962990"	Pozostali pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	0,8235

Tab.9. Zestawienie zawodów nadwyżkowych na rynku pracy powiatu żarskiego w I-wszej połowie 2013 roku

Podobnie jak w poprzednim roku w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach z oddziałem w Lubsku przeważają zawody nadwyżkowe. Stanowią one 14,3% ogółu. W dalszym ciągu dużą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne. Osoby będące w tej sytuacji mają coraz większy problem ze znalezieniem pracy. Problemu w znalezieniu zatrudnienia można dopatrywać się w długiej przerwie w wykonywanym przez nich zawodzie. W dobie rozwijającego się przemysłu i handlu, a także związaną z tym komputeryzacją osoby niepodnoszące swoich kwalifikacji i umiejętności mimo długoletniego doświadczenia stają się osobami niezdolnymi do podjęcia zatrudnienia. Dlatego też alternatywą dla poprawienia tego stanu rzeczy są szkolenia oraz kursy.

Zawody zrównoważone to takie zawody gdzie popyt i podaż na rynku pozostają w względnej równowadze. Wskaźnik intensywności przyjmuje wartości równe lub mniejsze od 1, 1 oraz większe lub równe 0,9. W powiecie żarskim w pierwszej połowie 2013 roku odnotowano 31 zawodów zrównoważonych.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"132302"	Kierownik małego przedsiębiorstwa budowlanego	1
2	"262101"	Archiwista	1
3	"311201"	Kosztorysant budowlany	1
4	"314301"	Technik leśnik*	1
5	"334101"	Kierownik biura	1
6	"341205"	Pracownik socjalny	1
7	"342305"	Instruktor rekreacji ruchowej	1
8	"343901"	Animator kultury*	1
9	"432390"	Pozostali pracownicy do spraw transportu	1
10	"515102"	Intendent	1
11	"522301"	Sprzedawca*	1,0317
12	"523003"	Kasjer w zakładzie pracy	1
13	"524404"	Telemarketer	1
14	"524990"	Pozostali pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
15	"541308"	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	1
16	"611190"	Pozostali rolnicy upraw polowych	1
17	"611303"	Ogrodnik*	1
18	"621002"	Robotnik leśny	1
19	"712501"	Monter / składacz okien	1
20	"721190"	Pozostali formierze odlewniczy i pokrewni	1

21	"722303"	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	1
22	"731508"	Szlifierz szkła płaskiego	1
23	"732201"	Drukarz*	1
24	"753606"	Szewc naprawiacz	1
25	"811104"	Operator koparki	1,1667
26	"817202"	Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	1
27	"818206"	Palacz kotłów parowych	1
28	"821390"	Pozostali monterzy sprzętu elektronicznego	1
29	"834107"	Operator maszyn rolniczych	1
30	"912102"	Pracznia	1
31	"962106"	Kolporter	1
32	"962905"	Szatniarz	1

Tab.10. Zestawienie zawodów zrównoważonych na rynku pracy powiatu żarskiego w I-wszej połowie 2013 roku

Zawód deficytowy – to zawód, w którym liczba ofert pracy na rynku pracy jest wyższa od liczby osób zarejestrowanych.

Dokonując oceny wskaźnika intensywności deficytu zawodów zwrócono uwagę, że bardzo wiele kategorii osiąga maksymalny deficyt. W grupie tej znalazły się 42 zawody.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	"234201"	Nauczyciel przedszkola	3
2	"243305"	Specjalista do spraw sprzedaży	3,5
3	"321301"	Technik farmaceutyczny*	3
4	"331203"	Referent (asystent) bankowości	2
5	"332101"	Agent ubezpieczeniowy	16
6	"333105"	Spedytor	2
7	"334306"	Technik administracji*	4,25
8	"341202"	Opiekun osoby starszej*	3,3529
9	"343402"	Szef kuchni (kuchmistrz)	2
10	"411004"	Technik prac biurowych*	1,525
11	"412001"	Sekretarka	5
12	"422602"	Recepcjonista	4
13	"422603"	Rejestratorka medyczna	4
14	"431102"	Fakturzystka	2
15	"513101"	Kelner*	2,1
16	"514202"	Kosmetyczka	1,2
17	"515303"	Robotnik gospodarczy	2,9725
18	"524302"	Konsultant / agent sprzedaży bezpośredniej	3

19	"524502"	Sprzedawca w stacji paliw	1,7857
20	"524902"	Doradca klienta	2
21	"541307"	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	2,125
22	"711101"	Konserwator budynków	2
23	"711204"		8
24	"712610"	Monter sieci gazowych	2
25	"712612"	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	1,5
26	"721204"	Spawacz metodą MAG	3,6
27	"722390"	Pozostali ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	2
28	"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń do obróbki metali	3,3333
29	"741101"	Elektromonter instalacji elektrycznych	1,2857
30	"742110"	Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	2
31	"753303"	Szwaczka	1,7273
32	"814206"	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	2,5
33	"821205"	Monter osprzętu elektrotechnicznego	1,625
34	"832202"	Kierowca samochodu dostawczego	1,8571
35	"833101"	Kierowca autobusu	2,5
36	"833203"	Kierowca samochodu ciężarowego	1,6863
37	"912103"	Prasowaczka ręczna	1,5
38	"931203"	Meliorant	1,25
39	"932990"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1,375
40	"961201"	Sortowacz surowców wtórnych	2,5
41	"962906"	Woźny	1,75

Tab.11. Zestawienie zawodów deficytowych na rynku pracy powiatu żarskiego w I-wszej połowie 2013 roku

Analizując informacje zawarte w tabeli 11 możemy zauważyć, że najbardziej deficytowym zawodem jest zawód agenta ubezpieczeniowego (16) jak również technik administracji (4,25). Oba te zawody uplasowały się najwyżej w przedstawionym zestawieniu.

Jak wynika z powyższego zestawienia na rynku powiatu żarskiego w I półroczu 2012r. dominowały zawody nadwyżkowe (101 zawodów). Dokonując porównania z rokiem 2012 możemy zauważyć, że liczba zawodów deficytowych zwiększyła się z 29 na 42. W grupie zawodów zrównoważonych odnotowano nieznaczny spadek z 33 zawodów w roku 2012 na 31 w bieżącym roku.

Analizując tabelę T-I/P-5 nasuwają się wnioski:

- zgodnie z wyliczonym wskaźnikiem intensywności zawodów nadwyżkowych (gdzie wskaźnik był mniejszy od 0, 9) jest 33, z czego cztery grupy zawodowe, tj. rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby, żołnierze szeregowi, sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni osiągnęły wskaźnik 0,0, co świadczy o tym, iż w danych zawodach Urząd nie dysponował ofertami, natomiast w rejestrach Urzędu były osoby zarejestrowane w zawodach pokrewnych,
- Zawód z grupy zawodowej średni personel do spraw biznesu i administracji osiągnął wskaźnik równy 1.
- Powyżej wskaźnika równego 1 znalazły trzy grupy zawodowe tj.: sekretarki, operatorzy urzędzeń biurowych i pokrewni, pracownicy usług osobistych oraz średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewni

Wnioski

Badanie popytu i podaży na rynku pracy w ramach prowadzonej analizy danych dotyczących zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, przedstawionych w niniejszym opracowaniu pozwala na sformułowanie następujących wniosków:

- Na koniec I półrocza 2013 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie żarskim zmniejszyła się, w stosunku do końca 2012 r., o 26 osób (10%) i wynosiła 5718 osób
- Najliczniejszą grupą wśród zawodów był zawód sprzedawcy – 362 osoby. W porównaniu do czerwca zeszłego roku odnotowany spadek w tej grupie zawodowej wynosi 86 osób.
- Największa grupa osób długotrwale bezrobotnych w pierwszej połowie 2013 znajduje się w grupie zawodowej – sprzedawca (172), z czego aż 164 osoby to kobiety
- W porównaniu do roku 2012 odnotowano wzrost liczby osób bez zawodu o 190 osób.
- Odnotowano niewielką przewagę kobiet w liczbie osób zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w Żarach z oddziałem w Lubsku. Stanowią one 51% ogółu.
- Liczba osób bezrobotnych pozostająca bez zatrudnienia powyżej 12 m-cy wzrosła w porównaniu do roku wcześniejszego o 139 osób.
- W bieżącym roku odnotowano spadek liczby kobiet długotrwale bezrobotnych z 813 na 799 osób
- Najczęściej osoby długotrwale bezrobotne występują w grupach zawodowych: sprzedawca, robotnik gospodarczy, murarz, technik prac biurowych, sprzątaczką biurowa, sprzedawca w branży przemysłowej, robotnik budowlany, ślusarz
- Rejestracja absolwentów utrzymała się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim.
- Odnotowano wzrost liczby ofert przyjętych do realizacji przez PUP w Żarach o 148 zgłoszeń.
- Podjęcie pracy w pierwszej połowie 2013 roku odnotowano na poziomie 1867 osób, z czego 114 podjęło zatrudnienie w wyniku własnych starań.
- Najczęściej zgłaszane miejsca pracy znajdują się w grupie zawodów zaliczanych, jako techniczne, do których zaliczymy: robotnik gospodarczy, sprzedawca, spawacz metodą MAG, kierowca samochodu ciężarowego, Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle.

- Większość osób zarejestrowana w PUP Żary posiada wykształcenie zawodowe lub średnie techniczne
- W raporcie za I-półrocze 2013 roku wyróżniono 707 zawodów określanych mianem zawodów deficytowych i nadwyżkowych.
- W rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach z oddziałem w Lubsku przeważają zawody nadwyżkowe. Stanowią one 14, 3% ogółu.
- W powiecie żarskim w pierwszej połowie 2013 roku odnotowano 31 zawodów zrównoważonych, 42 zawody deficytowe. Porównując otrzymane dane do roku 2012 w pierwszym przypadku odnotowano spadek zaś w drugim wzrost.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowany został na podstawie ofert zatrudnienia zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Żarach przez pracodawców, lecz nie daje on pełnego obrazu rynku pracy. Do urzędu nie są zgłaszane wszystkie oferty pracy, które mogą informować o wolnych stanowiskach i wymaganiach wiążących się z takim a nie innym wykształceniem. Osoby bezrobotne mają również możliwość korzystania z innych form poszukiwania pracy między innymi poprzez Internet, agencje pracy tymczasowej, oraz agencje pracy oferujące pracę poza granicami naszego kraju.

Podsumowując analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie żarskim stwierdzić można, że lubuski rynek pracy nadal charakteryzuje się nierównowagą między podażą a popytem w przekroju zawodowym. Występuje wyraźna przewaga liczby bezrobotnych posiadających zawody nadwyżkowe w stosunku do liczby bezrobotnych w zawodach deficytowych.

Powyższy „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” dla powiatu żarskiego pokazał, iż sytuacja na rynku pracy jest nadal trudna. Przy wyciąganiu wniosków należy pamiętać, że dane zawarte w raporcie nie odzwierciedlają rzeczywistej sytuacji na rynku pracy (klasyfikacja zawodów i specjalności jest bardzo rozbudowana, do PUP wpływają również oferty z tzw. wtórnego rynku pracy, czasem te same oferty w stosunkowo krótkim czasie są kilkakrotnie zgłaszane do PUP, nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują się w PUP, kwalifikacje wielu osób dezaktualizują się, znaczna część bezrobotnych nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia, czego konsekwencją jest wyrejestrowanie z ewidencji PUP).